

Henkilöstöraportti

2019

Sisällys

1.	Johdanto.....	2
1.1.	Henkilöstöraportin sisältö.....	4
2.	Henkilöstön määrä ja rakenne.....	5
2.1.	Vakinaiset ja määräaikaiset.....	5
2.2.	Palkattomalla työ-/virkavapaalla olevat.....	6
3.	Henkilötyövuosi.....	6
4.	Työajan jakautuminen.....	7
5.	Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne.....	8
6.	Terveysperusteiset poissaolot.....	9
6.1.	Poissaolokertojen lukumäärä eri vuosina.....	9
6.2.	Poissaolot toimialoittain.....	10
6.3.	Poissaolopäivät henkilöä kohti.....	10
6.4.	Poissaolokustannukset.....	11
7.	Henkilöstön vaihtuvuus.....	12
8.	Eläköityminen.....	12
8.1.	Eläköitymisennusteet.....	13
8.2.	Eläköitymisen vaikutukset Someron kaupungissa.....	14
8.3.	Eläkemaksut.....	14
9.	Työvoimakustannukset.....	15
9.1.	Palkkojen jakautuminen sopimusaloittain.....	16
10.	Henkilöstön koulutus.....	16
11.	Terveydellinen toimintakyky.....	17
12.	Työllistäminen.....	19
12.1.	Palkkatuki.....	19
12.2.	Kesätyöpaikat.....	19
12.3.	Opiskelijat ja harjoittelijat.....	19
13.	Henkilöstön työhyvinvointi.....	20
13.1.	Hyvä duunifilis.....	20
13.2.	Johtamisen kehittäminen.....	20
13.3.	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma.....	21
13.4.	Tyhy-toiminta.....	21
13.5.	Virkistystoiminta.....	22
13.6.	Henkilökunnan huomioiminen.....	22

1. Johdanto

Tätä kirjoittaessa elämämme koronapandemiasta johtuvissa poikkeusoloissa, jotka ovat mullistaneet työnteon myös kuntakentällä. Epidemia on vaikuttanut tavalla tai toisella jokaisen työhön: osa on siirtynyt etätöihin, osalta asiakkaat ovat väliaikaisesti kadonneet, osalla niitä on tavallista enemmän, osa on siirtynyt aivan uusiin tehtäviin ja kaikki ovat joutuneet nostamaan huolellisuustasoa hygienian suhteen. Kriisi on koskettanut kaikkia niin töissä kuin henkilökohtaisessa elämässä ja vaikuttanut myös henkiseen jaksamiseen. Kaiken myllerryksen ja nopeasti muuttuvien tilanteiden keskellä kuntatyöntekijät ovat erityisellä tavalla osoittaneet ammattitaitonsa ja sitoutumisensa omaan työhönsä ja asiakkaiden palvelemiseen: uusia toiminta- ja palvelutapoja on kehitetty huikella nopeudella, on otettu isoja digiloikkia ja tehty ympärilyöntejä päiviä epidemian torjumiseksi, asiakkaista huolehtimiseksi ja palvelujen saatavuuden turvaamiseksi. Kriisi on osoittanut erittäin konkreettisesti tavalla, kuinka kunnissa tehtävä työ on pohja ihmisten turvallisuudelle ja hyvälle arjelle.

Olen vaikuttunut -mutta en yllättänyt – siitä kuinka hyvin olemme yllättävässä tilanteessa onnistuneet toimimaan ja katsomaan samaan suuntaan. Kriisitilanteessa voimme ammentaa paljon siitä pohjasta, mikä on luotu normaalina arkena. Yhteistyö eri tahojen välillä on tiivistynyt ja ratkaisuja on etsitty ja tehty hyvässä yhteistyössä, siitäkin huolimatta, että mukana on ollut paljon myös vaikeita asioita. Meillä on huikea määrä erilaista osaamista, jota yhteistyössä hyödyntämällä löytyy ratkaisu lähes kaikkeen.

Maailma ja arki on muuttunut lyhyessä ajassa niin paljon, että ajatus on ollut viime ajat tiukasti tässä hetkessä ja tulevassa: viime vuosi tuntuu poikkeuksellisen kaukaiselta. Jo tässä vaiheessa tätä vuotta on selvää, että monet henkilöstöraportin luvut tulevat tältä vuodelta olemaan kovin toisenlaiset kuin viime vuonna.

Vuoden 2019 luvuissa ei ole merkittäviä muutoksia vuoteen 2018 nähden. Vakituisten henkilökunnan määrä on lisääntynyt neljällä mutta palkalliset henkilötyövuodet ovat lisääntyneet vain reilulla yhdellä.

Kaupungin henkilökunnan keski-ikä on tällä hetkellä korkeampi kuin koskaan aiemmin ollen 47,9 vuotta. Kevan ennusteen mukaan seuraavan kymmenen vuoden aikana 163 Someron kaupungin työntekijöistä siirtyy vanhuuseläkkeelle ja tämän lisäksi arviolta 31 työkyvyttömyyseläkkeelle ja 30 osatyökyvyttömyyseläkkeelle. Tämä tarkoittaa noin 37 prosenttia koko henkilöstöstä. Eläkkeelle siirtyvien mukana poistuu myös merkittävä määrä osaamista ja organisaatiotuntemusta, mikä väistämättä aiheuttaa lisätöitä ja vaatii hyvää perehdyttämistä, jotta työt sujuvat jouhevasti vaihdoksista huolimatta. Viimeisten vuosien aikana on myös huomattu, että osaavan ja sitoutuneen henkilökunnan saaminen vaatii aiempaa enemmän työtä ja panostuksia. Tämän vuoksi on aloitettu työ työnantajakuvan kehittämiseksi ja lähdetty etsimään myös uusia tapoja tehostaa rekrytointia.

Lyhyitä 1-3 päivän poissaoloja oli kappalemääräisesti 41 vähemmän kuin vuonna 2018. Lyhyet poissaolot vähenivät nyt neljäntenä vuotena peräkkäin ollen nyt suunnilleen vuoden 2015 tasolla. 30-60 päivän sairauspoissaolokerrat lisääntyivät 14 kerralla ja 61-90 vähenivät kahdeksalla. Omasa sairaudesta johtuvat poissaolokalenteripäivät (sis. pyhät ja viikonloput) vähenivät 613 kappaletta. Jos nämä kaikki olisivat palkallisia päiviä, syntynyt laskennallinen säästö vähenemisestä olisi lähes 70 000 € (poissaolopäivän kustannus 114 €). Jos tähän lasketaan päälle mahdolliset säästyneet sijaiskulut, säästö nousee yli 100 000 euroon. Sairauspoissaolopäivät per henkilötyövuosi olivat alemmalla tasolla kuin moneen vuoteen ollen 16,3. Kunta-alan keskitaso on viime vuodet ollut 17, joten olemme kohtuullisesti päässeet sen alle, vaikka henkilöstömme on keskimääräistä iäkkäämpää. Suhteellisesti eniten poissaoloja on perusturvassa ja sivistystoimessa. Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 60,5 vuotta, kun se kunta-alalla on keskimäärin 54,1 vuotta.

On ilahduttavaa huomata, että sairauspoissaolot ovat olleet laskusuunnassa jo useamman vuoden. Tästä huolimatta meillä on paljon kehitettävää henkilökunnan hyvinvoinnin tukemiseksi. Someron kaupunki 2025 –strategiassa on visiota tukevaksi kehittämiskohteeksi nimetty innostava ja kehitysmuotoinen työyhteisökulttuuri, henkilöstön työhyvinvointi ja osaaminen sekä strateginen johtaminen. Johtamisen kehittäminen onkin tärkeässä roolissa hyvinvoinnin tukemisessa. Samalla se on väline myös muiden strategisten päämäärien toteuttamiseen, koska hyvinvoiva, innostunut, sitoutunut ja osaava henkilökunta pystyy parhaiten toteuttamaan tavoitteitamme. Johtamisen kehittämistyö on aloitettu ajatuksena viedä sitä johtaminen palveluna –mallin suuntaan. Tätä on avattu lyhyesti raportin loppupuolella.

Viime raportissa mainittu työterveyspalvelujen uudelleen järjestäminen ei ole toistaiseksi toteutunut, vaan toimintaa jatketaan edelleen omana toimintana siten, että eläkkeelle jäänyt työterveyslääkäri työskentelee työterveydessä parina päivänä viikossa, jotta toiminta saadaan hallitusti järjestettyä toisin. Uutta työterveyslääkäreitä ei ole lukuisista yrityksistä huolimatta onnistuttu rekrytoimaan.

Suunnitelmissa ollut palkkahallintoyhteistyö Tammelan, Ypäjän, Jokioisten ja Humppilan kanssa kariutui Somerosta riippumattomista syistä. Tämän jälkeen selvitettiin erilaisia yhteistyövaihtoehtoja Tilikunnan, Sarastian ja Loimi-Hämeen kuntapalvelut Oy:n (Loiku) kanssa. Keväällä 2020 tehtiin päätös palkkahallintopalvelujen siirtämisestä Loikuun elokuun alussa 2020. Tämä lisää palkkahallinnon toimintavarmuutta ja mahdollistaa henkilöstöhallinnon prosessien sähköistämisen. Tämä edellyttää myös omien prosessiemme kehittämistä, mutta samalla tuo myös helpotuksia esimiesten työhön ja esimerkiksi lomien hakemiseen.

Valtioneuvosto on alkanut juuri vähentää koronarajoituksia, mutta epidemia ei ole ohi. Parhailtaan koko Suomessa mietitään mitä tarkoittaa ”uusi normaali”. Tämä on avoin kysymys myös kaupungille työnantajana: miten toteutamme palveluitamme syksyllä tartuntariskin huomioiden, tuleeko ja milloin epidemian toinen aalto ja mitä se tarkoittaa palveluiden ja työskentelyn kannalta, miten epidemia vaikuttaa erilaisten palveluiden kysyntään, miten rankasti epidemia vaikuttaa kuntatalouteen ja miten valtio mahdollisesti korvaa koronaepidemiasta syntyviä kustannuksia. Tuleviin haasteisiin vastataan sillä samalla yhteistyöllä kuin millä tämän kriisin ensimmäiset kuukaudetkin on hoidettu. Kriisi on tuonut ja tuo kuljettavaksemme kivikoisempiakin polkuja, mutta samalla avaa silmämme myös uudelle. Pakon edessä syntyy myös hyviä uudistuksia, joita ei muuten olisi ehkä syntynyt tai niiden kehittäminen olisi vienyt pidempään kuin nyt. Kriisi pakottaa astumaan mukavuusalueen ulkopuolelle ja löytämään uusia polkuja. Uuteen normaaliin ja kriisin jälkeiseen aikaan löydetään kyllä ratkaisut, sillä Someron kaupungilla työskentelee n. 600 osaavaa työntekijää somerolaisille paremman ja turvallisen huomisen puolesta.

Somerolla 13.5.2020

Hanna Saarni
hallintojohtaja

1.1. Henkilöstöraportin sisältö

Henkilöstöraportti on tehty KT Kuntatyönantajien ja pääsopijajärjestöjen suosituksen mukaisesti. Suosituksessa esitetään suositeltavat, valtakunnallisesti samalla tavalla kerättävät ja seurattavat henkilöstövoimavaroja kuvaavat määrälliset tunnusluvut.

Henkilöstöraportin tiedot esitetään vuosittain 31.12. tilanteen mukaan tai koko kalenterivuodelta. Raportti tehdään kerran vuodessa. Raportin tiedot saadaan pääosin henkilöstöhallinnon ohjelmasta.

Henkilöstömäärää seurattaessa on käytetty vakinaisten palvelussuhteiden määrää. On huomattava, että määräaikaisissa palvelussuhteissa ovat mukana sekä erilliset määräaikaiset palvelussuhteet että vakinaisten sijaisina toimivat. Mikäli henkilöstömäärää laskettaessa otetaan mukaan sekä vakinaiset että määräaikaiset tulee luku osittain kaksinkertaisena, koska tällöin mukaan lasketaan vakinainen ja hänen sijaisensa. Määräaikaisia ovat pääasiassa sijaiset, mutta eräissä tapauksissa määräaikainen henkilö voi olla kaupungin palveluksessa vakinaisesti eli hänellä on vakinainen tehtävä, josta hän on vapaalla hoitaakseen määräaikaisessa palvelussuhteessa esim. sijaisuutta. Myös täyttämättä olevissa viroissa on usein määräaikainen henkilö. Lisäksi määräaikaisia ovat sivutoimiset henkilöt, pääasiassa Somero opiston tuntiopettajat. Nämä eivät kuitenkaan sisälly raporteihin.

Raporteissa esim. vakinaisen henkilöstön määrä sisältää kaikki kokoaikaiset ja osa-aikaiset henkilöt. Jos. esim. henkilö tekee 50 prosentista työaika, on hänet raportissa laskettu yhtenä henkilönä. Henkilötyövuosia laskettaessa esim. 50 %:sta työaika tekevä henkilö = 0,5 henkilötyövuotta.

Raporttien sisältämä lukumäärät eivät aina ole yhteneväiset toistensa kanssa. Pääasia kuitenkin on, että tiedot ovat vuosittain vertailukelpoiset ja ne on tulostettu samoin perustein. Kaikki tiedot eivät ole 31.12. tilanteen mukaan, riippuen raportin sisällöstä. Poissaolotiedot on kerätty koko vuodelta ja niihin sisältyy henkilöitä, jotka eivät ole välttämättä töissä enää 31.12. Samoin henkilöstökustannukset ovat koko vuodelta.

2. Henkilöstön määrä ja rakenne

2.1. Vakinaiset ja määräaikaiset

	vakinaiset			määräaikaiset			työllistetyt		yhteensä kpl
	kpl	%	muut.%	kpl	%	muut.%	kpl	%	
31.12.2010	531	78,6	+1,7	137	20,3	-9,4	8	1,1	676
31.12.2011	510	78,5	-3,9	133	20,4	-2,9	7	1,1	650
31.12.2012	513	75,5	+0,6	152	22,4	+14,3	14	2,1	679
31.12.2013	508	79,6	-0,9	117	18,4	-23,0	13	2,0	638
31.12.2014	486	74,3	-4,3	159	24,3	+35,9	9	1,4	654
31.12.2015	483	78,2	-0,6	133	21,5	-16,4	2	0,3	618
31.12.2016	470	77,6	-2,7	136	22,4	+2,3	0	0	606
31.12.2017	466	77,7	-0,8	124	20,7	-8,8	10	1,6	600
31.12.2018	459	76,9	-1,5	128	21,4	+3,2	10	1,7	597
31.12.2019	463	77,0	+0,9	128	21,3	0,0	10	1,7	601

Vuoden 2011 lasku johtuu lomatoimen siirtymisestä Ypäjän kunnan hoidettavaksi.

Someron kaupungin henkilöstömäärä oli vuoden 2019 lopussa 601 henkilöä. Kokonaismäärä on vaihdellut vuosittain lähinnä määräaikaisten tilanteen mukaan. Vakainainen henkilöstö on ollut jo muutaman vuoden laskeva, kunnes määrä taas vuonna 2019 kasvoi 4 henkeä.

Henkilöstöstä vakinaisia työntekijöitä oli 463 eli 77 %. Lukumäärä sisältää sekä kokoaikaiset että osa-aikaiset. Vakinaisten määrä on kasvanut edellisvuodesta 0,9 %. Koko kunta-alan henkilöstöstä vakainainen palvelussuhde oli 76,8 %:lla työntekijöistä vuonna 2018.

Määräaikaisessa palvelussuhteessa työskentelevien osuus oli 23 % sisältäen myös palkkatuella palkatut henkilöt. Osuus on samaa luokkaa kuin kuntasektorilla yleensä (23,2 % v. 2018). Suurin osa määräaikaisista oli sijaisia, ja tästä syystä määrä vaihtelee vuosittain. Lisäksi kaupungilla oli 36 määräaikaista sivutoimista henkilöä, jotka eivät sisälly lukuihin.

Toimialoittain tarkasteltuna perusturvan henkilöstön osuus koko kaupungin henkilöstöstä on suurin eli 47 %. Toisena on sivistystoimi 37 %. Teknisen toimen osuus on 13 % ja keskushallinnon 3 %. (Keskushallintoon kuuluvat kaupungin keskus- ja taloushallinto, elinkeinotoimi sekä maataloustoimi.)

Vakinaiset toimialoit- tain	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Keskushallinto	17	16	16	17	17	16	17
Perusturvatoimi	307	293	224	210	209	197	202
Sivistystoimi	114	111	178	174	177	181	181
Tekninen toimi	70	66	65	69	63	65	63
Yhteensä	508	486	483	470	466	459	463

Määräaikaiset toimi- aloittain	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Keskushallinto	2	2	2	2	3	2	2
Perusturvatoimi	94	119	73	81	81	73	78
Sivistystoimi	26	35	49	41	38	46	45
Tekninen toimi	8	12	11	12	12	17	13
Yhteensä	130	168	135	136	134	138	138

Kokoaikaisien (512) osuus henkilöstöstä oli 85 % ja osa-aikaisten (89) 15 %.

Vakinaisesta henkilöstöstä 87 % oli kokoaikaisessa ja 13 % osa-aikaisessa palvelussuhteessa. Määräaikaisesta henkilöstöstä 78 % oli kokoaikaisia ja 22 % osa-aikaisia. Koska määräaikaisista suurin osa on sijaisia, voi kokonaismäärä vaihdella huomattavastikin tilastointipäivänä (31.12.) eri vuosina.

Palvelussuhde	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Vakinaiset	59	449	58	428	56	427	54	416	52	414	53	406	53	410
Määräaikaiset	13	117	15	153	11	122	12	124	20	114	16	122	20	118
- joista työllistettyjä	5	8	4	5	0	2	0	0	5	5	5	5	6	4
Yhteensä	72	566	73	581	67	551	66	540	72	528	69	528	73	528

Päätoimisuus	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Kokoaikaiset	55	461	63	482	56	462	57	453	68	459	64	446	66	446
Osa-aikaiset	17	105	10	99	11	89	9	87	4	69	5	82	7	82
- joista osa-aika-eläkeläisiä	6	28	6	30	4	25	3	19	0	13	0	11	0	8
Yhteensä	72	566	73	581	67	551	66	540	72	528	69	528	73	528

Osa-aikaisuuden pääasialliset perusteet olivat osa-aikainen virka tai toimi 41 henkilöä (71 %), osa-aikaeläkeläinen 8 henkilöä (14 %) ja osittainen hoitovapaa 5 henkilöä (8 %) ja muu omasta pyynnöstä johtuva 4 henkilöä (7 %).

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Osa-aikaisia	89	80	79	72	53	61	58

Osa-aikaisten määrä vakinaisesta henkilöstöstä

2.2. Palkattomalla työ-/virkavapaalla olevat

	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
Vakinaiset														
Kokoaikaiset	2	37	3	46	2	43	1	36	0	40	2	25	0	27
Osa-aikaiset	0	8	0	8	0	6	1	7	0	4	0	4	0	7
Yhteensä	2	45	3	54	2	49	2	43	0	44	2	29	0	34
Määräaikaiset														
Kokoaikaiset	0	3	0	2	1	5	2	5	0	3	0	2	0	1
Osa-aikaiset	0	1	0	4	0	1	1	0	0	0	0	2	0	0
Yhteensä	0	4	0	6	1	6	3	5	0	3	0	4	0	1

Palkattomalla työ- tai virkavapaalla olevien määrä vaihtelee vuosittain. Suurin osa on vakinaista henkilöstöä ja naisia.

3. Henkilötyövuosi

Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietyssä päivänä.

Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti.

HTV1 = palveluksessaolopäivien (vähennetty kaikki poissaolot ml. vuosilomat) lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100)

HTV2 = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 x (osa-aikaprosentti/100)

	Miehet	Naiset	Yht.	Muut. %	Miehet	Naiset	Yht.	Muut. %
	HTV1	HTV1	HTV1		HTV2	HTV2	HTV2	
2014	57,60	412,79	470,39		67,25	496,55	563,80	
2015	58,28	401,89	460,17	-2,2	67,37	480,57	547,94	-2,8
2016	57,11	406,43	463,54	+0,7	66,39	484,70	551,09	+0,6
2017	59,61	404,32	463,93	+0,1	67,90	484,29	552,19	+0,2
2018	61,14	404,62	465,76	+0,4	69,86	475,99	545,85	-1,1
2019	61,75	399,38	461,13	-1,0	71,67	475,31	546,98	+0,2

Vuosilomista johtuvien poissaolojen laskennassa ei ole otettu huomioon opettajia, joilla palkkaus perustuu opetusvelvollisuuteen ja lukuvuosien välillä on ns. kesäkeskeytys (HTV1).

Henkilötyövuodet toimialoittain	HTV1 2015	HTV1 2016	HTV1 2017	HTV1 2018	HTV1 2019	HTV2 2015	HTV2 2016	HTV2 2017	HTV2 2018	HTV2 2019
Keskushallinto	14	15	15	15	14	17	18	19	18	16
Perusturvatoimi	219	206	210	206	208	267	251	257	249	250
Sivistystoimi	168	175	178	184	180	194	200	202	206	210
Tekninen toimi	59	68	61	61	59	70	82	74	73	71
Yhteensä	460	464	464	466	461	548	551	552	546	547
Henkilötyövuodet/ koko henkilöstö	74 %	76 %	77 %	78 %	77 %	87 %	91 %	92 %	91 %	91 %

Henkilötyövuosien laskennassa käytetään kaikkia vuoden aikana työssä olleita henkilöitä (vakinaisia ja määräaikaisia). Henkilötyövuosista puhuttaessa käytetään HTV2:ta eli 547. Tällöin sekä vakinaisen että sijaisen työaika ovat kummatkin mukana.

HTV1:n mukaan laskettuja henkilötyövuosia on ollut 461. Tällöin mukana ovat ainoastaan tehdyt työpäivät.

4. Työajan jakautuminen

Henkilöstömäärä- ja henkilötyövuositunnuslukujen lisäksi voidaan kuvata sitä mihin työntekoon tarkoitettua työaika on todellisuudessa käytetty. Taulukoita on kaksi, joista toinen koskee opettajia, koska opettajilla on erilainen työaika ja lukuvuosien välillä on ns. kesäkeskeytys.

Vuonna 2019 kaupungin palveluksessa olleen koko henkilöstön teoreettinen työaika oli 139 679 työpäivää. Tästä muiden kuin opettajien osuus oli 123 393 työpäivää. Vähentämällä tästä palvelussuhteen keskeytykset saadaan vuonna 2019 tehty todellinen työaika, joka oli 93 170 työpäivää. Tämä oli 75,5 % teoreettisesta vuosityöajasta. Poissaoloajan osuus palkkakustannuksista oli 15 %.

Työajan jakautuminen (muut kuin opettajat)	työpäivät	% teoreett. säänn. vuosityöajasta	1000 euroa	% palkkakustannuksista (*)
Kalenterivuoden päivät (365) väh. lauantait ja sunnuntait sekä työaika lyhentävät arkipyhät = Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika (työpäiviä)	123 393		Kok.palkat 15 924	
Vähennetään työpäivinä:				
Vuosilomat ja muut lomat	13 960	11,3	1 653	10,4
Terveysperust. poissaolot	6 567	5,3	578	3,6
Perhevapaat	4 981	4,0	82	0,5
Koulutus	617	0,5	57	0,4
Muut palkalliset poissaolot	352	0,3	25	0,2
Muut palkattomat poissaolot	3 746	3,0	0	0
Yhteensä	30 223	24,5	2 395	15,1
= Tehty vuosityöaika	93 170	75,5	13 529	84,9

*) Kokonaispalkoista vähennetty opettajien palkkakustannukset.

Opettajien teoreettinen säännöllinen työaika oli 16 286 työpäivää. Kun tästä vähennetään poissaolot, saadaan tehty vuosityöaika 14 897 työpäivää. Tämä oli 91,5 % teoreettisesta säännöllisestä vuosityöajasta. Vuosilomissa ei ole huomioitu opettajien kesäkeskeytystä. Poissaoloajan palkkakustannusten osuus kaikista opettajien palkkakustannuksista oli n. 3 %.

Työajan jakautuminen (opettajat)	työpäivät	% teoreett. säänn. vuosityöajasta	1000 euroa	% palkkakustannuksista (*)
Kalenterivuoden päivät (365) väh. lauantait ja sunnuntait sekä työaika lyhentävät arkipyhät väh. koulutyön keskeytysaika (pl. laskennallinen vuosiloma ja veso-päivät) = Teoreettinen säännöllinen vuosityöaika (työpäiviä)	16 286		Kok.palkat 4 116	
Vähennetään työpäivinä:				
Laskennallinen vuosiloma-aika	17	0,1	24	0,6
Terveysperust. poissaolot	473	2,9	71	1,7
Perhevapaat	288	1,8	0	0
Koulutus	120	0,7	16	0,4
Muut palkalliset poissaolot	70	0,4	7	0,2
Muut palkattomat poissaolot	421	2,6	0	0
Yhteensä	1 389	8,5	118	2,9
Tehty vuosityöaika	14 897	91,5	3 998	97,1

*) Vuotuisina palkkakustannuksina on käytetty opettajien palkkoja.

Vuosilomat ja muut lomat = vuosiloma, säästövapaa, lomarahavapaa
Terveysperusteiset poissaolot = sairaus, työtaturma
Perhevapaa = äitiysvapaat, isyysvapaa, hoitovapaa, vanhempien vapaa
Koulutus = koulutus ja oppisopimuskoulutus

5. Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne

Someron kaupungin koko henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2019 lopussa 47,5 vuotta, vakinaisen henkilöstön 47,9 vuotta ja määräaikaisen henkilöstön 46,4 vuotta. Vakinaisesta henkilöstöstä miesten keski-ikä oli 49,5 vuotta ja naisten 47,7 vuotta. Määräaikaisista miesten keski-ikä oli 45,3 vuotta ja naisten 46,6 vuotta.

Vuonna 2018 kunta-alalla työskentelevien keski-ikä oli 45,7 vuotta. Naisten keski-ikä oli 45,8 vuotta ja miesten 45,6 vuotta. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 47,8 vuotta ja määräaikaisten 38,4 vuotta.

Vuonna 2019 vakinaisen henkilöstön suurin ikäryhmä oli 50 – 59 –vuotiaat (162 henkilöä). Vakinaisesta henkilöstöstä tähän ikäryhmään kuului 35 %. Seuraavaksi eniten oli 40 – 49 –vuotiaita (134 henkilöä) 29 %. Vakinaisesta henkilöstöstä alle 40 –vuotiaita oli 22 %. Yli 60 –vuotiaita oli 14 %. Määräaikaisesta henkilöstöstä 40-49 -vuotiaita oli 40 henkilöä (25 %) ja suurin piirtein saman verran oli alle 30 –vuotiaita (43).

Ikä	2014	%	2015	%	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%
alle 30 v	32	6,6	29	6,0	25	5,3	26	5,6	28	6,1	29	6,3
30 – 39	88	18,1	77	15,9	77	16,4	79	16,9	81	17,7	74	15,9
40 – 49	143	29,4	158	32,7	153	32,6	141	30,3	135	29,4	134	28,9
50 – 59	158	32,5	160	33,2	154	32,7	154	33,1	157	34,2	162	35,0
60 – 64	60	12,3	55	11,4	59	12,6	65	13,9	57	12,4	61	13,2
65 ja yli	5	1,1	4	0,8	2	0,4	1	0,2	1	0,2	3	0,7
Yht. hlöä	486	100	483	100	470	100	466	100	459	100	463	100
Keski-ikä	47,3 vuotta		47,5 vuotta		47,5 vuotta		47,8 vuotta		47,5 vuotta		47,9 vuotta	

Koko kunta-alalla työskentelevistä 40-49 –vuotiaiden osuus oli 25,2 %, 50-59 –vuotiaiden 31,4 % ja yli 60-vuotiaiden osuus 12 %. Alle 40 –vuotiaiden osuus oli 31,3 % (v. 2018).

Vuoden lopussa kaupungin vakinaisesta henkilöstöstä 58 – 68 –vuotiaita oli yhteensä 86 henkilöä. Yli 65 –vuotiaita oli 3 henkilöä. Määräaikaisesta henkilöstöstä 33 oli yli 58 -vuotias.

Vakinaiset	Miehiä	Keski-ikä	Naisia	Keski-ikä
Keskushallinto	3	48,0	14	50,1
Perusturvatoimi	8	51,8	194	46,7
Sivistystoimi	22	47,9	159	47,9
Tekninen toimi	20	50,7	43	50,7
Yhteensä	53	49,5	410	47,7

Koko henkilöstöstä naisia oli 528 (88 %) ja miehiä 73 (12 %). Vakinaisesta henkilöstöstä naisia oli 410 (89 %) ja miehiä 53 (11 %). Määräaikaisesta henkilöstöstä naisia oli 118 (86 %) ja miehiä 20 (14 %).

Toimialoittain tarkasteltuna naisia oli eniten perusturvatoimessa eli 92 %. Sivistystoimessa naisten osuus oli 88 % ja miesten 12 %. Teknisessä toimessa naisia oli 74 % ja miehiä 26 %. Keskushallinnossa naisten osuus oli 84 % ja miesten 16 %.

6. Terveysperusteiset poissaolot

Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta johtuvat poissaolot sekä työtapaturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot. Terveysperusteiset palkalliset ja palkattomat poissaolot lasketaan kalenteripäivinä.

	kalenteripäivät	% työajasta (209 453)	euroa	% palkka- kustannuksista (19 801 055)
Lyhyet poissaolot alle 4 pv	1 771	0,8	141 363	0,7
4 – 29 pv	4 506	2,2	319 688	1,6
30 – 60 pv	2 052	0,9	134 329	0,7
61 – 90 pv	238	0,1	11 923	0,1
91 – 180 pv	961	0,5	54 670	0,3
yli 180 päivää	184	0,1	1 354	0,0
Yhteensä	9 712	4,6	663 327	3,4
Keskimäärin / henkilötyövuosi (547)	18		1 213	
Em. poissaoloista				
o työtapaturmat	116	0,1	8 904	0,04
o työmatkatapaturmat	12		786	0,01

Terveysperusteisten poissaolojen palkkakustannukset sivukuluineen olivat n. 114 euroa/työpäivä, joka on sama kuin vuonna 2018. Luvussa ei ole mukana sijaisen palkkakuluja.

6.1. Poissaolokertojen lukumäärä eri vuosina

1 – 3 päivää	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Keskushallinto	12	15	15	18	23	24	27
Perusturvatoimi	785	675	458	504	481	475	434
Sivistystoimi	165	175	384	467	458	424	425
Tekninen toimi	90	86	86	115	86	96	92
Yhteensä	1 052	951	943	1 104	1 048	1 019	978

Vuoden 2015 alusta varhaiskasvatus siirtyi perusturvatoimesta sivistystoimelle. Tästä johtuu sivistystoimen poissaolojen kasvu.

Lyhyitä 1 – 3 päivän poissaoloja oli 978 kpl. Lyhyiden poissaolojen lukumäärä laski jälleen vuoden 2015 tasolle, ollen 3 vuotta korkeampi. Yhteensä kaikkia poissaolokertoja oli 1 529 kpl. Poissaoloista 64 % oli 1 – 3 päivän poissaoloja, 4 -29 päivän poissaoloja oli 32 % ja yli 30 päivän poissaoloja 4 %. Vastaavat luvut vuonna 2018 olivat 63 %, 33% ja 4 %.

Poissaolokertojen lkm	4-29 pv	30-60 pv	61-90 pv	91-180 pv	181-365 pv
Keskushallinto	4	2	0	0	0
Perusturvatoimi	252	24	1	1	0
Sivistystoimi	171	19	1	7	1
Tekninen toimi	60	7	1	0	0
Yhteensä vuonna 2019	487	52	3	8	1
Yhteensä vuonna 2018	541	38	11	12	0
Yhteensä vuonna 2017	531	40	14	11	1
Yhteensä vuonna 2016	473	41	11	12	1
Yhteensä vuonna 2015	513	43	11	10	2
Yhteensä vuonna 2014	492	41	12	6	4
Yhteensä vuonna 2013	463	22	4	2	2

6.2. Poissaolot toimialoittain

Seuraavassa taulukossa on esitetty kaupungin henkilöstön **poissaolokalenteripäivät** toimialoittain ja syyryhmittäin. Laskelmassa ovat mukana poissaolojaksojen väliin jäävät arkipyhät ja viikonloput. Henkilöstölle kertyi poissaolopäiviä yhteensä 44 329 (ilman vuosilomia yht. 24 148 päivää). Palkallisten sairauspoissaolojen osuus kaikista poissaoloista oli 20,1 %.

	Oma sairaus	Lapsen sairaus.	Perhevapaa	Koulutus	Vuosiloma	Muut
Keskushallinto	161	2	365	97	822	67
Perusturvatoimi	4 205	165	3 953	286	10 192	2 267
Sivistystoimi	3 587	218	2 666	284	5 818	3 641
Tekninen toimi	969	10	671	67	3 349	467
Yhteensä	8 922	395	7 655	734	20 181	6 442
%-osuus	20,%	0,9 %	17,3 %	1,7 %	45,5%	14,5 %
Yhteensä 2018	9 535	401	7 701	758	20 545	6 019
Yhteensä 2017	10 142	390	8 923	777	20 802	7 849
Yhteensä 2016	9 129	409	9 387	611	21 216	7 702
Yhteensä 2015	9 138	366	10 295	458	21 422	8 889
Yhteensä 2014	9 245	370	10 011	552	22 212	8 802
Yhteensä 2013	9 172	353	8 703	491	23 587	8 345

Sairaus = palkallinen sairausloma

Perhevapaat = äitiys- ja isyysvapaat, hoitovapaat

Muut = opintovapaat, vuorotteluvapaa, palkaton sairausloma, työtapaturnat, virkavapaat, lomautus sekä yksityisasioiden hoito

6.3. Poissaolopäivät henkilöä kohti

	Oma Sairaus	Lapsen sairaus	Perhevapaa	Koulutus	Vuosiloma	Muut	Yht.
Keskushallinto	7,7	0,1	17,4	4,6	39,1	3,2	72,1
Perusturvatoimi	13,9	0,5	13,1	0,9	33,7	7,5	69,8
Sivistystoimi	14,5	0,9	10,8	1,1	23,6	14,7	65,6
Tekninen toimi	12,0	0,1	8,3	0,8	41,3	5,7	68,3
Yhteensä	13,7	0,6	11,8	1,1	31,0	9,9	68,1

Kaiken kaikkiaan **poissaolokalenteripäiviä**/työntekijä kertyi 68,1 (ed. vuonna 63,2 pv). Tästä sairauspoissaolojen osuus oli 13,7 päivää (13,4) työntekijää kohti ja lomien osuus 31 päivää (28,9). Perhevapaiden osuus oli 11,8 päivää (10,8) työntekijää kohti.

Poissaolopäivät sisältävät kaikki vuoden 2019 aikana työssä olleet henkilöt eli yhteensä 651 henkilöä. Näistä 173 henkilöllä (26,6 %) ei ollut lainkaan sairauspoissaolopäiviä (ed. vuonna 211 henkilöä/29,7 %).

Somerolla palkallisia **poissaolotyöpäiviä** oman sairauden takia oli 10,3 (ei sisällä tapaturmista aiheutuvia poissaoloja).

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
9,9	10,0	9,5	9,4	10,8	10,1	10,3

Seuraavassa taulukossa on palkallisten sairauspoissaolojen kehitys eri vuosina **kalenteripäivää/hlö**. Henkilölukumäärässä on mukana kaikki vuoden aikana kaupungin palveluksessa olleet työntekijät (myös ne, joilla ei ole sairauspoissaoloja).

Toimiala	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Keskushallinto	8,2	10,2	12,3	15,0	12,8	11,3	7,7
Perusturvatoimi	15,6	15,4	15,1	15,5	15,2	13,8	13,9
Sivistystoimi	6,9	5,7	10,7	10,2	13,8	14,5	14,5
Tekninen toimi	10,2	13,5	10,5	11,9	13,2	9,4	12,0
Yhteensä pv/hlö	13,0	13,0	12,9	13,0	14,4	13,4	13,7

Sairauspoissaolot keskimäärin kalenteripäivää / henkilötyövuosi

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Somero	16,4	16,7	16,6	18,4	17,5	16,3
Kunta-ala *	16,9	16,5	16,7	16,7	17	

*) Kunta 10-tutkimus (vuoden 2019 tietoa ei saatavissa)

6.4. Poissaolokustannukset

Poissaolokustannukset toimialoittain ja kustannusten osuus toimialan palkoista

	2016	%	2017	%	2018	%	2019	%
Keskushallinto	106 870	13,4	123 428	14,9	125 410	15,3	114 416	14,3
Perusturvatoimi	1 261 825	13,9	1 290 579	14,2	1 198 432	13,4	1 209 008	13,3
Sivistystoimi	674 772	8,8	775 019	10,4	823 824	10,5	794 211	9,8
Tekninen toimi	382 822	16,0	350 716	16,1	326 592	15,0	343 359	15,3
Yhteensä	2 426 288	12,2	2 539 742	12,9	2 474 258	12,5	2 460 994	12,1

Kaikkien poissaolojen palkkakustannukset vuonna 2019 olivat 2 460 994 euroa. Luku sisältää myös loma-ajan kustannukset. Kun lukuun lisätään henkilösivukulut 611 557 euroa (24,85 %) ja vähennetään henkilöstökorvaukset (208 937 euroa) saadaan kokonaiskustannuksiksi 2 863 614 euroa. Tämä on 4 399 euroa/työntekijä (651 työntekijää). Vuonna 2018 vastaava luku oli 3 940 euroa ja 4 016 euroa vuonna 2017.

Poissaolokustannusten keskimääräinen osuus palkoista oli 12,1 %, eli hieman pienempi kuin edellisenä vuonna. On huomattava, että sivistystoimen pieneen prosenttiosuuteen vaikuttaa se, että opettajille ei makseta varsinaista vuosiloma-ajan palkkaa.

7. Henkilöstön vaihtuvuus

Henkilöstön vaihtuvuus oli suurempi kuin edellisinä vuosina. Päättyneitä palvelussuhteita oli 30 ja vastaavasti uusia palvelussuhteita alkoi 27.

Vakinaiset	2015		2016		2017		2018		2019	
	lkm	vaiht.%	lkm	vaiht.%	lkm	vaiht.%	lkm	vaiht.%	lkm	vaiht.%
Alkaneet palv.suhteet	30	6,2	19	3,9	28	5,9	28	6,1	27	5,9
Päätt. palv.suhteet										
Eläkkeelle jääneet	21	4,3	14	2,9	14	3,0	17	3,6	12	2,6
Eronneet/erotetut	15	3,1	8	1,7	17	3,6	24	5,2	18	3,9
Yhteensä	36	7,4	22	4,6	31	6,6	41	8,8	30	6,5

Prosentit on laskettu suhteuttamalla em. henkilöiden lukumäärät edellisen vuoden lopun vakinaisen henkilöstön kokonaismäärään.

	Eläkkeelle jääneet			Eronneet/erotetut			Alkaneet palv.suht.		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Keskushallinto	0	2	1	0	1	0	0	3	1
Perusturvatoimi	6	7	5	11	18	11	17	9	18
Sivistystoimi	4	6	5	3	4	3	8	10	5
Tekninen toimi	4	2	1	3	1	4	3	6	3
Yhteensä	14	17	12	17	24	18	28	28	27

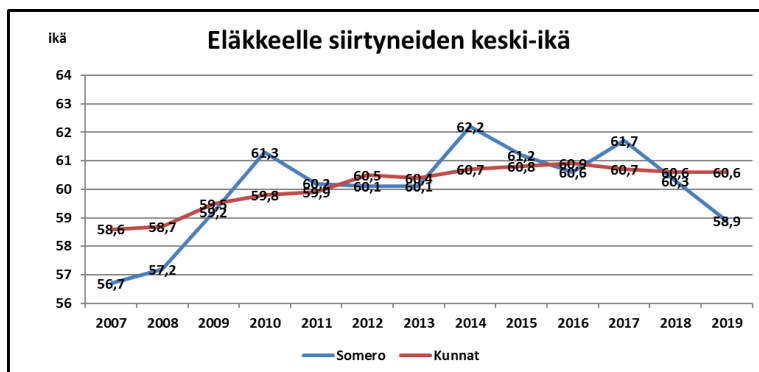
8. Eläköityminen

Eläkkeelle tai osittain eläkkeelle siirtyneet

	2015	Keski-ikä	2016	Keski-ikä	2017	Keski-ikä	2018	Keski-ikä	2019	Keski-ikä
Vanhuuseläke	21	63,1	14	64,1	12	63,8	15	63,8	10	64,2
Osa-aikaeläke	4		1		0		0		0	
Työkyvyttömyyseläke	0		9	59,8	2	56,0	2	60,5	2	60,5
Osatyökyvyttömyyseläke	1		1		0		0		0	
Yhteensä henkilöä	26		25		14		17		12	

Vanhuuseläkkeelle siirtyi vuoden 2019 aikana 10 henkilöä. Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 64,2 vuotta. Naisten keski-ikä oli 64,4 vuotta ja miesten 63,5 vuotta. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyi 2 henkilöä. Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 60,5 vuotta.

Kunta-alalla vanhuuseläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 64,3 vuotta ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden 54,1 vuotta.

Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä vuosittain (Keva)

Vuosi	Keski-ikä	
	Somero	Kunta-ala
2010	61,3	59,8
2011	60,2	59,9
2012	60,1	60,5
2013	60,1	60,4
2014	62,2	60,7
2015	61,2	60,8
2016	60,6	60,9
2017	61,7	60,7
2018	60,3	60,6
2019	58,9	60,6

Eläkkeelle siirtyneeksi katsotaan henkilö, jonka omaan työuraan perustuva eläke alkoi tilastovuonna. Keski-ikä on ikä eläkkeen alkaessa.

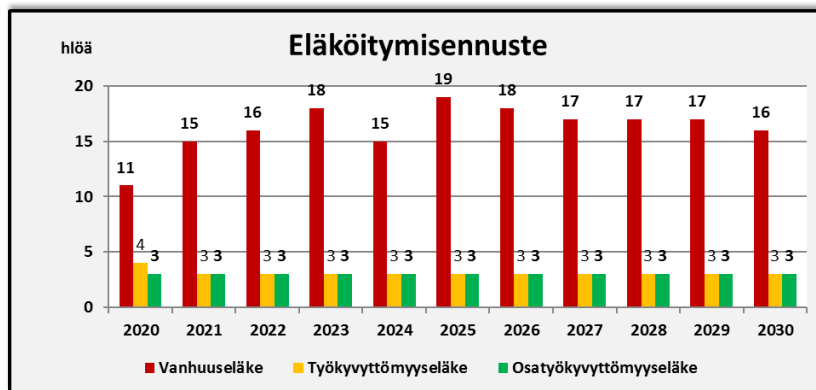
Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä Somerolla vuonna 2019 oli 58,9 vuotta, kun se koko kunta-alalla oli 60,6 vuotta.

8.1. Eläköitymisennusteet

Kevan tuottama eläköitymisennuste perustuu vuoden 2018 lopussa vakuutettuina olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2020 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet, täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät kuntoutustuet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet.

Ennusteen mukaan Someron kaupungin työntekijöistä siirtyy vuoteen 2030 mennessä vanhuuseläkkeelle 179 henkilöä, mikä on n. 38 % nykyisestä henkilöstömäärästä. Jos mukaan otetaan myös työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle mahdollisesti jäävät (67 henkilöä) on prosenttiosuus jo 53.

Kevan julkaiseman viimeisimmän eläköitymisennusteen 2020 – 2029 mukaan kunta-alan nykyisestä henkilöstöstä n. kolmasosa (33 %) jää eläkkeelle seuraavien 10 vuoden sisällä. Heistä n. 43 % jää vanhuuseläkkeelle. Vajaa 8 prosenttia jää työkyvyttömyyseläkkeelle ja n. 8 prosenttia osatyökyvyttömyyseläkkeelle.

Kevan ennuste Someron kaupungin työntekijöiden eläköitymisestä.

8.2. Eläköitymisen vaikutukset Someron kaupungissa

Ennusteen mukaan kuluva vuosi 2020 tulee olemaan eläköitymisten suhteen maltillisempi, mutta kasvaa vuosikymmenen puoliväliin mentäessä yli 70 %. Vuosina 2020-2030 pelkästään vanhuuseläkkeelle jää ennusteen mukaan 179 henkilöä.

Monille pitkäaikaisille ja kokeneille työntekijöille on kertynyt suuri määrä sellaista osaamista, jota uudelta työntekijältä ei voi odottaa ja tehtävänkuva on kokemuksen ja osaamisen myötä saattanut muotoutua hyvin moninaiseksi ja monipuolista osaamista vaativaksi. Tämä saattaa johtaa tilanteisiin, että tehtäviä joudutaan eläköitymisen myötä organisoimaan uudestaan ja jossain tilanteissa voi syntyä jopa tarve lisätä henkilökunnan määrää, jos tehtäviä ei muutoin pystytä jakamaan tai karsimaan. Tällaiset tilanteet teettävät rekrytoivalle yksikölle paljon lisätyötä ja vaativat merkittäviä panostuksia perehdyttämiseen. Siltikin, hyvästä perehdytyksestä huolimatta, saattaa syntyä tiedonkulullisia katkoksia, jotka tulisi huomioida myös riskinhallintanäkökulmasta.

Runsaat eläköitymiset myös lisäävät rekrytointikuluja. Viimeisten vuosien aikana on huomattu, että osaavan ja sitoutuneen henkilökunnan saaminen vaatii aiemman enemmän työtä ja panostuksia. Tämän vuoksi on aloitettu työ työnantajakuvaan kehittämiseksi ja lähdetty etsimään uusia tapoja tehostaa rekrytointia.

Joidenkin tehtävien osalta rekrytointivaikeuksien vuoksi lakisääteisten palvelujen järjestämisessä saatetaan joutua käyttämään ostopalveluja, mikä monesti tulee kalliimmaksi kuin palveluiden järjestäminen omien työntekijöiden avulla. Rekrytointihaasteet myös luovat painetta palkkatason nostamiseen tai muiden etujen kehittämiseen.

8.3. Eläkemaksut

Työnantajan kunnallinen eläkemaksu (KuEL-maksu) koostuu:

- palkkaperusteisesta maksusta
- eläkemenoperusteisesta maksusta

Palkkaperusteinen eläkemaksu

Palkkaperusteinen eläkemaksu on työnantajakohmainen prosenttiosuus maksetuista eläkkeeseen oikeuttavista ansioista. Eläkettä karttuu työansioista, jotka on maksettu 17 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta vakuuttamisvelvollisuuden yläikärajaan saakka. Vakuuttamisvelvollisuus jatkuu 68 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun mennessä. Työnantajan palkkaperusteinen eläkemaksu oli 17,25 % vuonna 2019.

Työntekijän palkkaperusteinen eläkemaksu oli alle 53-vuotiailla ja 63 vuotta täyttäneillä 6,75 % ja 53 -62 -vuotiailla 8,25 %.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Palkkaperusteinen eläkemaksu (1000 €)	3 756	3 909	4 047	4 117	4 201	4 250	4 265	4560

Varhaiseläkemenoperusteinen eläkemaksu

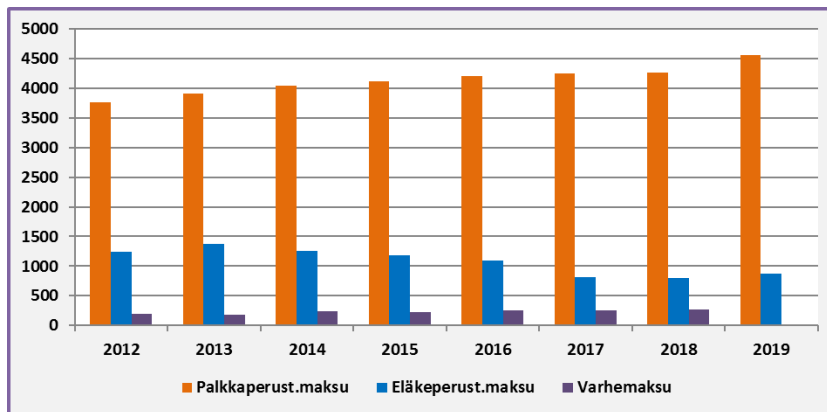
Varhemaksu poistui vuoden 2019 alusta. Sen korvaa uusi jäsenyhteisökohtaisesti vaihteleva työkyvyttömyyseläkemaksu, joka peritään osana palkkaperusteista maksua.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Varhemaksu (1000 €)	192	188	233	231	252	248	267
%-osuus palkkasummasta	1,1	1,1	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5

Eläkemenoperusteinen eläkemaksu

Eläkemenoperusteista eläkemaksua maksetaan vain niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat kertyneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 olleille työntekijöille. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain maksun kokonaismäärän. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Eläkemenoperust. maksu (1000 €)	1 240	1 372	1 254	1 178	1 090	812	803	866

9. Työvoimakustannukset

	2016 1000 €	2017 1000 €	2018 1000 €	Muut. ed. %	2019 1000 €	Muut. ed.%
Työvoimakustannukset yhteensä, josta	25 640	24 344	24 402	0,2 %	24 937	2,2 %
Palkat yhteensä netto (Kela-korvaukset vähennetty)	19 594	19 189	19 476	1,5 %	19 984	2,6 %
josta						
– Vuosiloma-ajan palkat	1 640	1 637	1 646	0,6 %	1 678	1,9 %
– Terveysperusteisten poissaolojen palkat	643	745	699	-6,1 %	650	-7 %
– Perhevapaiden palkat	95	109	68	-37,7 %	82	20,6 %
– Muiden poissaolojen palkat	35	31	35	12,7 %	32	-8,6 %
Työnantajan eläke- ja muut sosiaalivakuutusmaksut	5 917	5 155	4 926	-4,6 %	4 953	0,6 %
Henkilöstöinvestoinnit						
– Koulutus (vain palkkakustannukset)	61	82	76	-7,7 %	74	-2,6 %
– Työterveyshuolto, netto	68	76	73	-2,9 %	53	-27,4 %

Työterveyshuollon menot laskutetaan sisäisinä menoina. Näistä on vähennetty Kelalta saadut korvaukset. Saatu korvaus koskee edellisen vuoden menoja.

9.1. Palkkojen jakautuminen sopimusaloittain

Keskiansiot on laskettu joulukuun palkoista ja ne on laskettu vain kokoaikaisten koko kuukauden täyttä palkkaa saaneiden ansiosta.

Tilastokeskuksen mukaan kuntasektorilla työskentelevien kokoaikaisten ja täyttä palkkaa saaneiden kuukausipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansion mediaani* oli 2 907 euroa/kk vuonna 2019 ja edellisenä vuonna 2 834 euroa/kk. Palkkatiedot ovat lokakuulta 2019. Kokonaisansio sisältää kaikki lisät lisä- ja ylityökorvaukset mukaan luettuna. Somerolla vastaava keskiarvo oli 2 783 euroa/kk. Edellisenä vuonna luku oli 2 718 euroa/kk.

*Mediaani tarkoittaa järjestetyn joukon keskimmäistä havaintoa. Mikäli palkansaajat järjestetään jonoon ansioiden suuruusjärjestyksessä, keskimmäisen palkansaajan palkka on mediaaniansio.

	KVTES	Opetusala	Tekniset	Lääkärit	Tuntipalkk.
	1000 €/kk				€/tunti
Tehtäväkohtainen palkka	1 012	239	39	32	84
Palvelu aikaan sidotut lisät	59	47	3	2	10
Henkilökohtainen lisä	12	1	2	4	3
Muut säännöllisen työajan lisät	1	6	0	0	0
Lisä- ja ylityökorvaukset	0	30	1	0	0
Yhteensä (1000 €)	1 083	323	45	38	97
Kokonaisansio keskim. euroa/kk	2 453	3 959	3 471	6 252	14,14
Miesten keskiansio €/kk	2 733	4 171	3 646	4 809	
Naisten keskiansio €/kk	2 431	3 911	3 562	6 540	
Kuntien keskimääräinen kokonaisansio lisineen/kk (2019)	2 872	3 852	3 245	6 169	15,20

10. Henkilöstön koulutus

Vuoden 2014 alusta lähtien kunta on oikeutettu saamaan lakiin perustuvaa koulutuskorvausta. Korvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen ammatillista osaamista kehittävä koulutus. Koulutuskorvauksen saa enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa ja sen saaminen edellyttää työnantajan laatimaa koulutussuunnitelmaa.

Koulutuskorvausta haetaan Työttömyysvakuutusrahastolta kalenterivuositain jälkikäteen seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä. Koulutuskorvauksen määrä on 10 prosenttia koulutuskorvauksen perusteena olevasta palkkakustannuksesta. Työttömyysvakuutusrahastolta korvausta saatiin 16 651 euroa vuodelta 2019 (maksettu 2020) (edellisvuonna 14 482 euroa).

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma käsitellään yhteistoimintaneuvotteluissa työnantajan ja työntekijäjärjestöjen välillä. Suunnitelma tulee tarkistaa vuosittain. Henkilön koulutukseen panostaminen tukee työhyvinvointia, lisää työtehokkuutta ja parantaa asiakaspalvelun laatua. Someron kaupunki teki linjauksen, että vapaaehtoisista täydennyskoulutuksesta ei makseta päivärahoja, mutta täydennyskoulutusta tarjotaan enemmän ja koulutuksiin suhtaudutaan myönteisesti.

Koulutuskustannuksia kirjattiin vuonna 2019 yhteensä 55 851 euroa (sijaisten palkat, matkat, ruokailu ja kurssikustannukset). Tämän lisäksi koulutuskustannuksiin voidaan laskea koulutuspäivän ajalta maksetut palkat sivukuluineen 91 725 euroa. Todelliset kustannukset ovat vielä jonkin verran korkeammat, koska kirjanpidossa käytettyä koulutuskoodia ei ehkä ole käytetty kaikissa laskuissa.

Palkkaohjelmaan kirjatut poissaolokoulutuspäivät, joista on tehty virkavapaushakemus:

	Osallist. lkm	Koulutus- päiviä	Pv/osall.	Henkilöstö	%/hlöstö
Hallinto- ja taloustoimi	15	97	6,5	17	88
Perusturvatoimi	110	286	2,6	202	54
Sivistystoimi	97	284	2,9	181	54
Tekninen toimi	24	67	2,8	63	38
Yhteensä	246	734	3,0	463	53

Koulutuspäiviä kirjattiin vuonna 2019 yhteensä 734 kpl eli 3 päivää osallistujaa kohti. Koulutuspäivien lukumäärä suhteutettuna vakinaisten työntekijöiden lukumäärään saadaan koulutuspäiviksi henkilöä kohti 1,6.

Kunta-alalla palkallisia koulutuspäiviä oli keskimäärin 4,8 työpäivää/hlö vuonna 2018. Työnantajan maksamaan koulutukseen osallistui kuntasektorilla keskimäärin 69 % henkilöstöstä.

Työolobarometri 2018

Opintovapaalla ja oppisopimuskoulutuksessa olevat

	Opintovapaalla	Oppisopimus- koulutuksessa
2012	15	1
2013	15	2
2014	12	4
2015	7	3
2016	10	3
2017	11	3
2018	8	3
2019	10	8

Oppisopimuskoulutuksessa oli vuoden aikana eri yksiköissä yhteensä 8 henkilöä eri pituisia jaksoja. Nuorisotoimessa ja Tuulentuvassa on henkilö ollut oppisopimuskoulutuksessa koko vuoden. Muut jaksot ovat olleet 3-4 kk:n pituisia.

Henkilöiden lukumäärä eritelty opintovapaan pituuden mukaan (kalenteripäiviä)

	alle 50 pv	51 – 100 pv	101 – 150 pv	151 – 200 pv	yli 200 pv
2012	4	6	2	1	2
2013	4	6	2	1	2
2014	1	3	1	1	6
2015	0	2	2	1	2
2016	2	5	1	1	1
2017	4	5	1	1	0
2018	4	1	1	2	0
2019	5	2	1	0	2

11. Terveystieteellinen toimintakyky

Työterveyshuolto kattaa kaiken sairaanhoidon pitkäaikaissairaanhoidosta akuuttisairaanhoitoon. Erikoissairaanhoito ei sisälly työterveyshuollon toimintaan.

Vastaanottokäynnit ja terveystarkastuskäynnit

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Käynnit lääkärillä	1 503	1 564	1 410	1 488	1 449	1 277	1 176
Käynnit terveydenhoitajalla	352	331	390	605	534	260	114
Laboratoriotutkimukset	2 325	2 803	2 891	2 814	3 036	2 998	2 924
Radiologiatutkimukset	130	155	131	111	1	8	34
Asiantuntijat	7	11	52	6	10	0	0
Käynnit yhteensä, kpl	4 317	4 864	4 874	5 024	5 030	4 543	4 248
Kustannukset yhteensä, €	101 794	104 351	100 215	123 270	143 464	127 980	118 248
Kelan korvaus, €	30 985	54 864	55 483	53 536	63 759	73 440	65 871

Kelan korvaa hyväksytyistä kustannuksista noin puolet. Korvaus on kirjattu aina menoja seuraavan vuoden tuloksi.

Työ- ja työmatkatapaturmat

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Työtapaturmia	20	35	25	26	32	31	32	29
- Korvauspäiviä	41	86	51	88	31	52	52	67
Työmatkatapaturmia	8	10	3	10	7	8	7	3
- Korvauspäiviä	21	61	89	94	17	94	19	11
Ammattitauteja	0	0	1	0	1	0	0	0
- Korvauspäiviä	0	0	0	0	0	0	0	0
Työpaikan ulkopuolella	1	0	1	0	2	0	0	0
- Korvauspäiviä	0	0	0	0	0	0	0	0
Tapaturmia yhteensä	29	45	30	36	42	39	39	32
- Korvauspäiviä yhteensä	62	147	140	182	48	146	71	78

Korvauspäivät ilmoittavat niiden päivien lukumäärän, joilta on maksettu päivärahaa. Lain mukaan päivärahaa maksetaan, mikäli työkyvyttömyys kestää vähintään kolme peräkkäistä päivää tapaturmapäivää lukuun ottamatta.

Työssä sattui kaikkiaan tapaturmia 29 kpl, joista syntyi 67 korvauspäivää. Korvattuja tapaturmia oli 21 kpl. Tapaturmakorvauksia maksettiin näistä 12 301 euroa. Työmatkatapaturmia sattui 3, joista korvausta saatiin 3 tapaturmasta yhteensä 11 korvauspäivältä. Korvaus oli 3 723 euroa. Korvauksia maksettiin yhteensä 16 024 euroa.

Tapaturmat ja ammattitaudit sekä niistä aiheutuneet korvauspäivät eriteltyinä toimialoittain

Tapaturmat	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hallinto- ja taloustoimi	0	0	0	0	0	0	0	
Perusturvatoimi	21	33	22	22	27	24	21	12
Sivistystoimi	3	7	0	9	9	10	16	16
Tekninen toimi	5	5	8	5	6	5	2	4
Yhteensä	29	45	30	36	42	39	39	32

Korvauspäivät	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Hallinto- ja taloustoimi	0	0	0	0	0	0	0	0
Perusturvatoimi	41	140	127	56	25	124	55	61
Sivistystoimi	0	4	0	61	19	15	16	6
Tekninen toimi	21	3	13	65	4	7	0	11
Yhteensä	62	147	140	182	48	146	71	78

Yleisimmät tapaturmat johtuivat kaatumisesta, tärähdyksestä tai terävän esineen aiheuttamasta haavasta. Kaatumiset aiheuttivat pääasiassa käsivarren, sormen, nilkan ym. sijoiltaanmenoja (7 kpl), luunmurtumia (2 kpl) ja tärähdyksiä (10 kpl). Haavoja kirjattiin 8 kpl ja muita vammoja 5 kpl.

12. Työllistäminen

12.1. Palkkatuki

Kaupungin työllistämismäärärahat on talousarviossa budjetoitu kuntouttavaan työtoimintaan.

Vuoden 2019 aikana kaupungin palveluksessa oli kaikkiaan 16 eri palkkatukihenkilöä. Pääsääntöisesti kaikki työssäolojaksot olivat kestoaltaan 6 kuukauden mittaisia. Useimmat henkilöt työskentelivät palkkatukityössä maksimiajan eli yhden vuoden. Ainoastaan veloitetyöllistetyt työskentelivät puolen vuoden ajan, koska heillä palkkatukijakson pituus on aina etukäteen määritelty. Palkkatukityöntekijät työskentelivät kaupungin eri toimialoilla, kuitenkin suurimmaksi osaksi työpajan työtehtävissä. Työllistämisen on hoitanut kuntouttavan työtoiminnan yksikkö. Työssäolokuukausia oli 116 ja laskennallisesti 6 kuukauden jaksoja 19. Henkilötyövuosia oli n. 9. Työllistämisen palkkakustannukset sivukuluineen olivat n. 247 000 euroa ja niistä saatu palkkatuki n. 107 000 euroa eli 43 %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kustannukset	283 916	241 538	136 136	202 559	329 859	247 412
Palkkatuki	121 994	102 757	56 931	94 848	148 566	107 077
Tuki / kustannukset	43 %	43 %	43 %	47 %	45 %	43 %
Hlöiden lukumäärä 6 kk	23	17	8	15	30	19
Henkilötyövuosia	11,5	8,5	4	7,5	15	9

12.2. Kesätyöpaikat

Someron kaupunki järjesti kesätyöpaikan vuonna 2019 yhteensä 46 nuorelle. Työaika vaihteli 3 – 5 viikkoon. Eniten eli 18 nuorta työllistettiin 5 viikoksi, 26 nuorta 4 viikoksi ja 2 nuorta kolmeksi viikoksi. Palkkakustannukset olivat yhteensä 42 137 euroa. Kesätyöpaikkojen hakijoita oli yhteensä 123.

Kaupungin kesätyöpaikkojen ja hakijoiden määrä sekä palkkakustannukset

	Hakij. lkm	Työp. lkm	Kust. yht.
2015	139	37	33 500
2016	124	38	32 200
2017	134	38	35 800
2018	118	46	39 500
2019	123	46	42 100

Työpaikkoja oli mm. kotihoidossa, päiväkodeissa, pesulassa, vammaispalveluissa ja nuorisotoimessa. Lisäksi työllistettiin puistoihin, keittiöön ja siivoukseen.

Lisäksi kaupunki tuki yrityksiä, jotka työllistivät nuoren vähintään neljän viikon ajaksi. Tukea maksettiin yhteensä 10 500 euroa 35 nuoren työllistämistä. Tuki oli 300 euroa/työllistetty nuori.

12.3. Opiskelijat ja harjoittelijat

Kaupungin eri yksiköissä on ollut opiskelijoita ja harjoittelijoita ohjatussa harjoittelussa. Näistä valtaosa on ollut perusturvatoimen alaisissa yksiköissä.

Harjoittelupaikka	2015		2016		2017		2018		2019	
	lkm	pv	lkm	pv	lkm.	pv	lkm	pv	lkm	pv
Vuodeosasto	23	539			15	298	5	138		
Kotihoito	13	238			12	342	17	746	14	294
Varhaiskasvatus	17	372								
Mielenterveystyö	3	63			13	281	1	39	2	53
Ryhmäkodit	7	135			9	255	12	400	14	669
Tuulentupa	5	109	8	187	5	112	11	330	11	542
Toimintakeskus	6	125	8	482	4	101	1	20	2	64
Työterveyshuolto ja neuvola	6	133	6	108	7	129	5	104	5	69
Muu perusturva			60	1 111	15	337			28	734
Joensuun koulu	3	73	4	126	5	361				
Koulutoimisto			2	74			1	40		
Nuorisotoimi			1	25	1	15				
Kirjasto			3	98			2	84	2	34
Pitkäjärven koulu			1	4					1	63
Tk:n keittiö			5	129						
Siivoustoimi			6	290	2	98	2	40	3	192
Tietohallinto			1	14					1	34
Arkisto			1	178						
Maanmittaus			1	69			2	69	1	65
Maaseututoimisto									1	83
Muut yht.	17	387					2	71	5	150
	100	2174	107	2895	88	2329	61	2081	90	3046

Lisäksi kaupungin eri toimipisteissä oli yläkoulun TET-harjoittelijoita.

Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ja toimintapäivät:

	2015	2016	2017	2018	2019
Asiakkaita	101	131	133	135	109
Toimintapäivien lkm	5 260	6 807	8 094	6 430	6 158

13. Henkilöstön työhyvinvointi

13.1. Hyvä duunifiilis

Työhyvinvoinnin kehittämiseen on panostettu aiempaa enemmän. Vuoden aikana järjestettiin kaksi koulutusta kaikille esimiehille. Kevään koulutuksessa käytiin läpi itsensä johtamista ja jaksamiseen liittyviä teemoja ja syksyllä vaikuttavan palautteen antamista sekä valmennettiin esimiehiä työyhteisöissä käytäviin Hyvä duunifiilis –keskusteluihin. Hyvä duunifiilis –keskustelujen käymiseksi hankittiin keskustelukarttoja, jotka ohjaavat työyhteisöjä käymään positiivisessa hengessä keskustelu siitä, mistä hyvä duunifiilis syntyy ja mitä he itse voivat asian eteen tehdä. Keskustelun lopuksi jokaiselle syntyy oma henkilökohtainen Hyvä Duunifiilis –lupaus eli lupaus siitä, miten itse aikoo edistää hyvää duunifiilistä omassa yhteisössään. Tarkoituksena on, että yksiköt kehittävät keskustelujen yhteydessä myös yhteisen hyvän duunifiilis –lupauksen/tavoitteen. Osa työyksiköiden HDF-keskusteluista ehdittiin käydä jo vuoden 2019 aikana, mutta suurin osa jäi toteutettavaksi vuodelle 2020. Koronasta johtuva poikkeustilanne aiheutti kuitenkin keväälle sovittujen keskustelujen siirtämisen myöhempään ajankohtaan.

13.2. Johtamisen kehittäminen

Someron kaupunki 2025 –strategiassa on visiota tukeväksi kehittämiskohteeksi nimetty innostava ja kehitysmuotoinen työyhteisökulttuuri, henkilöstön työhyvinvointi ja osaaminen sekä strateginen johtaminen.

Someron kaupungin organisaatio on tähän asti toiminut monella tapaa perinteisen kuntaorganisaation tavoin. Työelämä on kuitenkin tällä hetkellä isossa murroksessa: työ muuttuu ja työntekijöiden odotukset työstä ja johtamisesta ovat muuttuneet ja muuttuvat edelleen samalla kun kilpailu osavista ja sitoutuneista työntekijöistä kiristyy. Tutkimuksen mukaan yksi tärkeimmistä asioista työntekijöille on työn merkityksellisyys. Tässä mielessä kunta on työnantajana hyvässä asemassa. Kaikki työmme on merkityksellistä ja tähtää yhteiseen hyvään. Tätä viestiä on myös työnantajakuvassa tuotava nykyistä paremmin esiin.

Johtamisen osalta isossa monialaorganisaatiossa on töiden ja työntekijäkunnan moninaisuus. Samat säännöt ja toimintamallit eivät sovellu kaikille. Lisäksi haasteena on siiloutuminen omiin yksiköihin tai toimialalle, jolloin työntekijöillä olevaa monipuolista osaamista ei saada tarkoituksenmukaisella tavalla hyödynnettyä koko organisaation hyväksi. Näihin haasteisiin on lähdetty etsimään ratkaisua johtaminen palveluna –ajattelusta (LAAS – leadership as a service). Johtaminen palveluna –mallia on kehitetty ja hyödynnetty mm. Europan ja Suomen parhaana työpaikkana palkitussa yrityksessä. Johtamismallissa ajatuksena on, että kullekin työntekijälle tarjotaan oikea-aikaisesti sellaisia työhyvinvointia ja osaamista tukevia palveluita, joita hän juuri omassa tilanteessaan tarvitsee, eikä niin, että kaikille tarjotaan samaa. Samalla mallin ajatuksena on myös osallistaa henkilökuntaa enemmän ja saada organisaatiossa oleva osaaminen näkyväksi ja paremmin käyttöön. Mallin käyttöönotto ja muokkaaminen kaupunkiorganisaatioon sopivaksi vaatii aikaa ja työtä, mutta sekä työntekijöiden, että esimiesten kanssa käydyissä keskusteluissa johtamisen kehittäminen tämän suuntaisesti on saanut kannatusta. Vuoden 2020 tavoitteena on tehdä ensimmäisiä kokeiluja johtaminen palveluna –mallin käyttöönottamiseksi.

13.3. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma

Vuonna 2019 päivitettiin Someron kaupungin henkilöstöä koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Toimenpideohjelmassa olleita tavoitteita on saatu monin osin edistettyä.

13.4. Tyhy-toiminta

Henkilöstön työhyvinvointia ylläpitävään toimintaan (TYHY) oli varattu 50 000 euroa. Määrärahaa käytettiin 37 500 euroa. Tästä n. 9 700 euroa käytettiin työyksiköiden tyhy-toimintaan. Yhtä työntekijää kohden määrärahaa oli varattu 30 euroa. Määräraha varattiin keskitetysti kaupunginhallituksen alaisuuteen ja tyhy-toimintaa koordinoi kaupungin johtoryhmä. Työyksiköille varattu määräraha jaettiin vakanssien suhteessa ja rahan käytöstä päätti kunkin yksikön esimies. Tyhy-toimintarahat tuli käyttää työyhteisön hyvinvointiin yhdessäolon merkeissä. Tyhy-päivää vietettiin mm. luontoretkeilyn, seikkailupuiston, keilailun, teatterin, elokuvien ja mukavan yhdessäolon merkeissä. Päivästä laadittiin loppuraportti. Toimintaan osallistui kaikkiaan 248 työntekijää.

Someron kaupunki on myös tarjonnut työntekijöilleen mahdollisuuden omaehtoiseen verovapaaseen työhyvinvointia tukevaan liikunta- ja kulttuuritoimintaan ePassi-nimisen palvelun avulla. ePassilla voi maksaa verottajan hyväksymiä liikunta- ja kulttuuripalveluja kaikkialla Suomessa. Edun arvo on 55 euroa ja se on käytettävä vuoden aikana.

Etuun ovat oikeutettuja kaikki kaupungin työntekijät, joiden työsuhde on puoli vuotta tai pidempi, myös osa-aikaiset, joiden työsopimus on puoli vuotta tai pidempi. Edun määrä suhteutetaan työsuhteen pituuteen. ePassin on ottanut käyttöönsä 88 % työntekijöistä.

ePassia hyödynsi 371 eri työntekijää ja käyttökertoja oli 547 kpl. Yhteensä käyttökustannukset olivat 18 750 euroa. Sporttietua käytettiin 16 200 euroa ja kulttuurietua 2 500 euroa

Kaupungin työntekijöille oli varattu myös lentopallovuoro.

Vuoden 2016 lopussa hankittiin Ergo Pro –niminen tietokoneelle asennettava taukoliikuntaohjelma. Ohjelman avulla on mahdollista parantaa työhyvinvointia ja vähentää niskahartiaseudun, alaselän ja hiirikäden oireiluja. Ohjelma sisältää 76 kpl noin 1 min pituisia taukoliikuntavideo-ohjelmia. Ohjelma käynnistää automaattisesti taukoliikuntaohjauksen käyttäjän valitsemina kellonaikoina tai käyttäjän valitsemalla vakiomuistutuksella 30, 45, 60, 90 tai 120 min välein. Ohjelman sopimusta jatkettiin vuoden 2019 alusta. Uutta ohjelmaa on mahdollista käyttää myös mobiilisti ja sitä voi hyödyntää myös asiakkaiden taukoliikunnan järjestämiseen esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa ja hoitolaitoksissa.

13.5. Virkistystoiminta

Henkilöstön virkistystoiminnasta vastaa HEVI-ryhmä. Ryhmä järjestää kaupungin henkilöstölle virkistystoimintaa vuoden mittaan saamansa budjetin puitteissa. Kaikkiaan toimintaan käytettiin 14 700 euroa. Tuloja kertyi 1 530 euroa.

HEVI-ryhmä järjesti kaupungin henkilöstölle ulkoilupäivän Metsäkoivulan reitillä (osallistujia 13). Esakalliolla käytiin katsomassa kaksi kertaa teatteriesitystä ”Oi jospa kerran” (osallistujia 57). Elokuussa järjestettiin Piknik-risteily Ahvenanmaalle (osallistujia 70). Lisäksi järjestettiin kaupungin pikkujoulut, johon osallistui 100 työntekijää.

13.6. Henkilökunnan huomioiminen

Kuntaliiton ansiomerkit

Kuntaliiton ansiomerkkejä on tähän asti jaettu koko henkilökunnalle suunnatuissa tilaisuuksissa (pikkujouluissa). Saadun palautteen perusteella päätettiin kuitenkin siirtyä käytäntöön, että ansiomerkin saajille järjestetään oma tilaisuus keväisin ja ansiomerkin ansainta lasketaan aina vuoden vaihteeseen asti. Näin ollen syksyllä 2019 ei jaettu ansiomerkkejä, vaan tilaisuus oli tarkoitus järjestää keväällä 2020, mutta korona epidemian vuoksi sitä jouduttiin siirtämään myöhempään ajankohtaan. Hopeinen merkki 20 vuoden palvelusta myönnettiin kahdeksalle työntekijälle (yksi halunnut merkkiä haettavan), 30 vuoden kultainen ansiomerkki 12 työntekijälle ja 40 vuoden kultainen ansiomerkki yhdelle työntekijälle.

Hyvä näkyväksi

Vuoden 2019 lopussa järjestettiin Hyvä näkyväksi –kampanja, jossa henkilökunta sai ehdottaa hyviä tekoja/työtä palkittavaksi. Hyvä näkyväksi – ehdotuksia tuli 49 kpl ja ne koskivat yhteensä noin 200 kaupungin työntekijää/viranhaltijaa. Ehdotuksia tuli niin yksittäisiltä työntekijöiltä, työporukoilta kuin esimiehiltäkin ja ne koskivat sekä isompia tiimejä että yksittäisiä työntekijöitä. Ehdotuksia tehtiin monipuolisesti niin työkavereista kuin toimialarajat ylittävästikin ja myös omista tiimeistä. Arvostusta osoitettiin niin omaa kuin muidenkin työtä kohtaan. Joukossa oli mukana niin pieniä tärkeitä asioita kuin isoja kehittämisprojektejakin.

Johtoryhmä valitsi ehdotusten joukosta palkittavat. Palkittavien valinnassa pyrittiin huomioimaan, että joukossa olisi erityyppisiä hyviä esimerkkejä positiivisista jutuista eri toimialoilta siten ja että kaikki palkitsemiskriteerit tulisi huomioiduksi. Tarkoituksena ei ollut verrata tekoja mittaluokkamielessä toisiinsa.

Etukäteen palkitsemiskriteereiksi ilmoitettiin:

- Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävät toimet (työtapojen/prosessien keventäminen, turhan työn poistaminen)
- Palvelun erinomainen onnistuminen/merkittävä parantaminen
- Poikkeuksellisen viihtyvyyden/hyvinvoinnin tuottaminen asiakkaille/kuntalaisille/sisäisille asiakkaille/työkavereille
- Strategian mukaisten tavoitteiden edistäminen omassa työssä poikkeuksellisella tavalla
- Erittäin hyvä ja esimerkillinen työsuoritus.

Vuoden kehittäjänä työntekijäsarjassa palkittiin Someron kirjaston henkilökunta seuraavin perustein: Kirjaston henkilökunta on osoittanut poikkeuksellista asiakaspalvelutaitoa ja on ollut valmis näkemään erityistä vaivaa työnsä kehittämiseen. Vuonna 2019 panostettiin monin tavoin erityisesti lasten- ja nuorten lukuharrastuksen edistämiseen.

Vuoden kehittäjänä esimiessarjassa palkittiin osastonhoitaja Marketta Aaltonen ja kotihoidon esimies Mari Paasikivi.

Kunniamaininnat

- Joensuun koulun henkilökunnan liikuntakerho
- Terveyskeskuksen vastaanoton henkilökunta
- A1-kielen varhentamisen tiimi
- Kirkonmäen koulun ravitsemistyöntekijä ja koulunjohtaja
- Elinkeinoasiantuntija
- Terveyskeskuksen laitoshuoltajat
- Kirkonmäen koulun opettaja ja kuoronohjaaja

Vuoden kehittäjät saivat 150 €/työntekijä ja kunniamaininnan saanut 50 €/työntekijä. Yksittäisille palkituille annettiin e-passisaldoa ja työporukoille mahdollisuus käyttää ko. summa yhteiseen tekemiseen.